

Aleviler Kandırılıyor.

İçeriği Yazan: [Gökhan DAĞ](#) [1] Zaman: Paz, 22/11/2009 - 12:29

Bu yazım, uzun

zamandır yazamadığım için bir özürle başlıyor ve uzun zamandır devam eden bir yalanı ortaya çıkartmak için, düşündüklerimi belirtmek için devam ediyorum.

Kürt açılımının demokratik açılıma dönüştüğü günlerde gelecek tepkilerin, demokrasiyle asimile edildiğini hepimiz gördük. O zamanlar Kürt açılımıyla ilgili, anafikri, “belirli haklar elde edebilmek için dağlarda silah kuşanmak mı gerekir” olan bir yazı yazmayı planlamıştım.

Çünkü bu ülkede ezilmişliğin sembolü sayılabilecek biz Aleviler tüm baskılara rağmen bugün dağlarda toplanıp silah kuşanmamışızdır. Kim bilir belki de o yüzden PKK’lılar gibi omuzlara alınıp, Sivas Katliamı sonrası teselli edilmedik. Biz, belki de bu ülkeyi hiç terk etmediğimizden geri dönüşümüz yaşanmamış, dolayısıyla bir karşılama törenine de dönüşmemiştir. Belki de bugün silahlarımızı alıp dağlara koşmadığımız için Madımak Oteli bir müzeye dönüştürülemedi.

Neyse, ezilmişliğimizle bugün dimdik ayaktaız. Ama maalesef yine kandırılıyor.

Yazımı yazamamamın nedeni de maalesef ki bu kandırılmışlık. Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ne demişti?:

“Bu açılımın Kürt açılımı yerine demokratik açılım olarak anılmasının nedeni devletin sadece Kürt vatandaşlara yönelik değil Alevilere vs. yönelik de demokratik açılım sergileyeceği tavrından ileri gelir. Biz bugün hükümet olarak Alevi Çalıştaylarına katılıyoruz. Daha iyi nasıl olabilir onu konuşuyoruz.”

10 Kasım 2009 tarihinde, TBMM’de oturumlarına başlanan “Demokratik Açılım”ın hangi kelimesinde Alevilere yönelik bir haktan bahsedildi bunu merak ediyoruz. Kürt açılımı dışında ne konuşuldu?

Alevileri kandıran AKP iktidarı bir de çıkıp Onur Öymen’in Alevilere yönelik Hitler tarzı bir tavır sergilediğini öne sürdü. Kısacası Aleviler yine tartışmanın odağına yerleştirildi.

Alevi canlar da, seçim döneminde kandırıldıkları buzdolabının, çamaşır makinesinin etkisiyle Onur Öymen’in ne dediğini bile anlayamadan CHP’ye karşı savaş açtılar. Yukarıda bahsettiğim AKP’nin kandırılmışlığına ses bile çıkaramadılar.

Uzun lafın kısıası; şu an sinemalarda dönen bir filmde de geçtiği üzere:

Devletini en çok sevene, en pis işi yaptırdılar..

Esen kalın.. Allah, Muhammed Ya Ali...

Not: Onur Öymen’in, Dersim İsyanı ile ilgili tüm konuşmalarına [buradan](#) [2] ulaşılabilir.

Yorumlar

İnanılır gibi değil.

İçeriği Yazan: Sevda EĞER Zaman: Pzt, 23/11/2009 - 12:11

Onur Öymen'i haklı çıkaran hatta mazlum sıfatına sokmaya çalışan insanları hayretle izlemekte-okumaktayım!

Sanırım Aleviler'in özellikle politikacılara karşı uyguladıkları bu ters çıkış ve beklenmedik protest baskısı Alevilerin kendisini bile şaşırttı. Beni ise umutlandırdı. Yükselen sesler Alevilerin artık her başına geleni mahşere bırakmayıp, haksızlığın hesabını anında sorma cesaretini ısbat etti.

ONUR ÖYMEN'İN YAPTIĞI GERÇEK BİR MÜNASEBETSİZLİKTİR, SAPLA SAMANI BİRBİRİNE KARIŞTIRMAKTIR!

Dersim olaylarını bu günkü PKK hareketiyle bir tutmuştur. O dönemde Dersim ve çevresinde yapılan iskan ve asimilasyon hareketlerini Demokrasinin, Cumhuriyetin gereği gibi göstermiştir. Belli ki o günelerde yaşananlardan bir haberdir. Yahut fikri ile zikri nihayet aynı tümcede buluşmuştur.

Binlerce insan köyleri yakılmış, sadece taşıyabildikleri kadar eşyayla, Dersim'den Malatya'ya yaya olarak götürülmüş, kadın çocuk ve yaşlılarda dahil hepsinin başları tıraşlanmış, tren vagonlarına tıkıştırılmış ve hiç bilmedikleri kendi yurdunun illerine mülteci gitmiştir. Gittikleri bölgelerde de açlık ve sefaletle terk edilmiş, oralarda yaşayan insanların dışlamaları, iftiralari, önyargıları sayesinde hiç olmadıkları kadar aşağılanmış, hor görülmüşlerdir.

Bizzat savaş pilotları kendi ülkesinin kasabasını bombalamıştır beyefendinin bahsettiği yıllarda bu ülkede, demokrasi adına hukuk adına. Üç gün vur emri verilmiş, yakalanan 14-80 yaş arası tüm erkekler Zenigedik'de kurşuna dizilmiştir.

Seyid Rıza suçlu yahut masumdur. bu bakış açınıza, o dönemin koşullarına, önceden olagelen olaylara bakılmadan tartışılmaz. Ancak ne olursa olsun; o dönemde yaşananlar Onur'un dediği gibi sanki mücadelenin gereğiymiş gibi gösterilemez. Her şeyin bir usulü vardır. Sen devletsin. 4 kişi isyan etti diye bütün bir bölgeyi insansızlaştırmak, insanlık dışı yöntemlerle sürmek, parçalamak, yok etmek akla, insafa, mantığa sığmamaktadır.

Sunni köyleri Dersim'e kaynak yapıp askeri vilayete çevirmek, adına bile tahammül edememek bir devlet için korkunun, trajedinin, tahammülsüzlüğün eşi benzerine rastlanmaz bir örneğidir.

Onur Öymen Aleviler'e çamur atacak, hatırını kırcak en son kişidir zira zamanında SHP, DSP günümüzde CHP oturdukları koltukları; beğenmedikleri, ilk fırsatta terörist çuvalına çekinmeden attıkları alevilere borçludur

Aleviler bunların kaşına gözüne oy vermemiştir. Hakları kollansın, eşit ifade yurttaşlık kazanımları oluşturulsun, Çorum-Maraş-Fatsa-Malatya-Sivas failleri yakalansın diye bir umutla yıllarca sırtlarında taşımışlardır.

Sonuç nedir peki? En insafli tabirle nankörlük! Bir yaralı parmaklarına merhem olmadıkları gibi, bir de üstüne köstek olmuşlardır.

Kim sormuştur ona Dersim olaylarını? Ne akla hizmet Şeyh Said'den girip Seyid Rıza'dan çıkıp lafı PKK ya getirmiştir?

Seyid'i adeta APO ile aynı kefeye yerleştiren zihniyet nasıl alkışlanır aklım almamaktadır.

Bu alkış tutanların kaç Dersim olaylarını, Meclise sunulan ve uygulanan İskan Raporunu okumuştur, Seyid Rıza'nın kim olduğundan haberdardır acaba?

Daha bizler Seyid'in kürt olmadığını bile bir türlü anlatamadık Dersim'i nasıl anlatacağız acaba?

Seyid Rıza denilen kişi, meydanda oğluyla birlikte sehpaye çıkarılmış önce oğlunun sonra kardeşinin sonra kendisinin sehpası itilmiştir. Torununa kadar vurulmuştur. İmralı'dakiyle kıyaslanması ağlanacak bir haldir.

Yazının buralara çekilmesi

İçeriği Yazan: Gökhan DAĞ Zaman: Pzt, 23/11/2009 - 20:47

Yazının buralara çekilmesi gerekmiyordu; zira yazı başka bir şeylerin derindeydi, peşindeydi. Bu yorum da bunu göstermektedir. Vursunlar, kırsınlar sen anlama, bir adamın dediğini anlamadan da adamı yargıla. Yazık demeye devam diyoruz.

inanılabilmemiş!

İçeriği Yazan: Sevda EĞER Zaman: Salı, 24/11/2009 - 10:18

...25 aralık 1935'de Tunceli kanunu çıkartılır.

Dersim adı Tunceli olarak değiştirilmiştir. 6 Ocak 1936'da ise bölgede kurulan Elazığ merkezli genel valiliğin başına sivil bir amir değil, General Abdullah Alpdoğan getirilmiştir.

Yaşanan karışıklık ve doğallığında olagelen kanlı çatışmalar bundan sonra başladı fikri oluştursa da; 1927'de kurulmuş Milli Amele Hizmeti adlı istihbarat teşkilatının ve, Birinci Umum Teşkilatı'nın kaynaklığında basılan Jandarma Umum Kumandanlığı'nın, 'Dersim' adlı kitabında, dönemin iç İşleri Bakanı Şükrü Kaya'nın başkanlığa verdiği 18.11.1931 tarihli raporunun ek bölümünün 'Lahika' başlıklı yazısı, sürgünün bu olaylardan çok önce netleştiğini göstermektedir. Söz konusu raporda yaklaşık 3500 kişinin iskanları bölge bölge hesaplanıp, başkanlığa şöyle iletilmiştir: 72 aile Tekirdağ'a, 38 aile Edirne'ye, 56 aile Kırklareli'ne, 65 aile Balıkesir'e, 73 aile Manisa'ya, 34 aile İzmir'e... Pek tabi bu liste, 1938 sürgününe kadar çoğu aynı kalmak üzere bir takım değişiklik ve ilavelere muhatap olacaktır.

Aynı etnik grubun ve yörenin insanı olarak kabul etmem gerekir ki; Dersim'in, Anadolu'daki idare biçimlerinin dışında kendi örfi idaresiyle yıllar yılı oluşturduğu farklı bir hükümranlılığı vardır. İnanç biçiminin eşgüdümünde gelişip şekil bulan bu idare anlayışı, geleneksel yapılanmayla kurulmuş ve kendi yasama, yürütme ve ceza kurallarıyla bölge insanı tarafından benimsenen bir sosyal koloni halini almıştır. Cem evleri ve buralarda fiil bulan törenler adeta bir meclis görevi görmüştür. Dini vecibelerin gerçekleştirilmesinin dışında, husumetler görüşülerek uzlaşma yöntemleri aranmış, şahsi meseleler ileri gelenlere bildirilmiş, haklı haksız müzakereleri yapılmış, istekler ve ihtiyaçlar görüşülmüş, cezalar (düşkün ilanı gb.) kesilmiş, ikrar(kirvelik, müsaiplik gb) verilmiş kısaca halk kendi hukuk sistemini kendi içinde oluşturmuş -zorunda bırakılmıştır. Zira eylem bulan bu kavramların, görüşülen meselelerin ve olası sonuçların, uygulamaların ve yöntemlerin bir çoğunun Alevi olmayanlar tarafından anlam bulması güçtür. Değil midir ki tüm bu eylemler, sonunda bir inanç biçiminin gerekleri paralelinde vuku bulmuştur. Örneğin bir sunniye göre çok mühim görülen haremlik selamlık durumu Aleviler'de konu bile edilmezken, aynı sunni vatandaş için kirvelik veya sağdıçlık(müsaiplik) herhangi bir kimsenin yapabileceği o anlık sıradan bir görevdir. Gelin görün ki Alevilikte bu görevler hayati önem taşımaktadır ki Müsaip veya kirvelik sözü verilen bir kimseyle yedi göbek nikah bile düşmemektedir. Kardeş bağından farksızdır ve envai merasimlerle ve çocukluktan itibaren seçilerek Cem töreniyle atanmışlardır. Elbette ki bu manevi oluşumlarla var olmuş yüzlerce insan için olası bir sürgün; yıllarca emek verdikleri doğup büyüdükleri kendi topraklarından koparıldıklarıyla kalmayıp tüm bu değerlerinden de uzaklaştırılıp adeta geçmişî yağmalanmış

geleceği karartılmış insanlar olarak yaşamaya zorlanmaları demektir. Ve korkarım gidişatta bunu gösteriyordu.

....

Seyid Rıza olacıkları biliyordu. Tunceli olarak ismi değiştirilen Dersim'in önünde sonunda 'insansızlaştırma' aşamasına gittiğinin farkındaydı. Bir yandan aşiret büyükleriyle uzlaşma toplantıları yapıyor(birine dedem ve kardeşi de katılmıştır) bir yandan da 'Dersim Kanunu'nun'(resmi raporlarda böyle geçmektedir) geri çekilmesi ve karakol yapımlarının azaltılması konusunda hükümete bir çok kez itirazlarda bulunuyordu. Çünkü yapılan karakollar muhalif çeteler tarafından sürekli kundaklanıyor jandarmalar öldürülüyor ve her vukuattan sonra tüm bölgeye bomba yağıyordu.

...

(7-8 yıl önce yazdığım bir kitapçıktan alıntıdır..)

Dersim'li biri olarak, ailesi sürülmüş, öldürülmüş, pek çok yakını bu sırada kaybolmuş, yıllarca bizzat o yanan köylerde birinci ağızlardan yaşananları dinlemiş, okumuş biri olarak, taaa sürgün gidilen Konya'da dedesinin mezarını arayıp bulmuş, sürgün yerlerinde onların edindikleri dostlarıyla sohbet etmiş, özellikle o sunnilerin ağzından kendi atalarının kişilik ve davranışlarını, amaç ve görüşlerini gururla mutlulukla dinlemiş biri olarak;

Aftan sonra Dersim'e -ismi, sınırları değiştirilmiş, evleri ahırları yıkılmış, tarlaları yakılmış Dersim'e-dönen insanların nasıl sıfırdan başladığına şahit olmuş biri olarak, önce merhametli bir insan sonra Alevi bir yurttaş olarak yazdım ben bütün bunları ve devam edeceğim yazmaya. Üç maymunların peşine takılanlara, zorbalığı, tecriti, asimilasyonu sindirenlere, makul görenlere rağmen, koltuk yapışkanlarını koca bir milletin kırılmış onuruna takas edenlere rağmen, içi boş vatan demokrasi milliyet bayrak lakırtılarıyla koca bir geçmişi vicdansızca halı altına süpürmeye çalışanlara, her şeye rağmen yazacağım. Her sözümü isbat etmeye hazırım.

Sizde yazınız. Alınmadan kırılmadan isbat ederek sözlerinizi, yazınız.

Üstü ötümlü olan 'gerçek' acı ve korkutucudur. O örtüyü kaldırabilecek, orada 'gerçek' olduğunu söyleyebilecek yüreği olanlar, işte onlar 'gerçeğin' kendisinden bile daha korkutucudur. Kalanlar ise gülünç olmaya devam edecektir.

"Sadece Bir Ek"

İçeriği Yazan: Evren ÇAVUŞOĞLU Zaman: Salı, 24/11/2009 - 12:40

Komintern (Üçüncü Enternasyonal) belgelerinde Dersim İsyanı şu sözlerle anlatılıyor:

Feodal unsurlar, "Kemalist Parti" tarafından gerçekleştirilen reformlara rağmen, bugüne kadar ülkenin bu sapa bölgesinde barınmayı başarmışlardır.

Dersim, Türkiye'nin ulusal ekonomisinin dışında kalmaktaydı. Öyle ki başka bir vilayetten hiçbir tüccar, Dersim'de iş yapmayı göze alamazdı.

Devletin Dersim'de askerlik yükümlülüğünü gerçekleştirmesi ve yasal vergileri toplaması, bugüne kadar mümkün olmamıştır."

"İsyanın arefesinde tapu kadastro idaresi, feodal aşiret reislerinin elinde bulunan halka ait malların incelenmesi ve saptanmasına ilişkin hükümet önlemlerini uygulamaya başlamıştı.

"Bu durumda "feodalizm", kendi yasadışı egemenliğinin iktisadi temellerini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu hissetti. İşte, özellikle bu önlem, isyana yol açan neden olmuştur..."

"Dersim İsyanını" orda bir katliam uygulandı hamaseti veya isyanın niteliği ne olursa olsun bastırılır zihniyeti yerine, o dönemin ekonomi-politiğini temel alarak değerlendiresek daha doğru bir sonuca varacağımız kanaatindeyim.

:))

İçeriği Yazan: Sevda EĞER Zaman: Çar, 25/11/2009 - 12:46

III. Enternasyonal alıntına sevindim. Rus istihbaratını hesaba katacak olursak -bazı istisnalar dışında- oldukça sağlam bir dökümandır. Okunsun, düşünölsün üstünde.
Keşke biraz daha detaylı yazsaydın, kısaltmasaydın.

Ne ise, ne diyor Enternasyonal;

Dersim ulusal ekonominin dışındaydı diyor.....Doğrudur.

Dersim feodal bir bölgeydi, diyor.....Doğrudur.

Bunları reddedecek kişi, zaten hiç gözöme görünmesin direk atlasın Munzur çayına!

Dersim'de askerlik yükömlölöğü yerine gelmemiştir diyor.... Yanlış -Kendi sölalemden bilirim ki dedem, kardeşleri, oğulları filan hepsi askerliğini yapmış, Rus harbine katılmışlardır. Alayını birliğini filan isteyene özelden yollayabilirim...

Başka ne var? Kadastro filan diye devam ediyor...

Şimdi bazen sadece yazılana bakılır ancak bu tip durumlarda yazanı da bir durup düşünmek gerekir.
III. Enternasyonal sosyalist bir organizasyondur. Sınıfların eşitliğine dayanan ideolojilerde feodalite ne pahasına olursa olsun reddedilir. Enternasyonal'de olayı sadece 1931-1938 arası olarak görmüş sadece o tarih aralığında durumu değerdendirmmiştir. Yanlış mıdır? Hayır.

Çünkü Enternasyonal'i -feodaliteye karşı yapılmış bir mücadele var ise- sadece o ilgilendirir. İşin etnik tarafına, nedenlere, tarihi sürece filan bakmaz. Sonuca bakar.

O bölgede tek bir ağa bile ortadan kaldırılrsa sosyalizm için bu kardır.

Yani ölü sayısına değil kazanım sayısına bakılır ideolojilerde.

Bu durum aslında bir çeşit sosyalist devrim atağı olarak görölmüş, Rusya'da da heyecan yaratmıştır o dönemde. Lenin'in arayıp da bulamayacağı bir fırsat... Ama olmadı tabi. Çünkü yapılanlar ne feodaliteye karşı verilen bir savaş, ne sosyalizm atağı, ne medenileşme belirtisi idi.

Peki neydi?

Amaç feodaliteyi yok etmek idi ise, çok değil 8-10 yıl sonra toprak ağalarını ihya eden Menderes'e neden kimse sesini çıkaramadı. Adana'daki, Manisa'daki, Antakya'daki, Aydın'daki ağalar nerede var idi? Adana'daki tek bir ağa o dönemin Dersimini on defa satın alırdı. On! O yüzden şu, feodaliteye karşı verilmiş savaş, argümanını aslında bırakmak gerek. Çünkü değil :)

Dersim meselesi esasında bol çıkmazlı bir labirente benzer. Öyle her merak eden içine girmemelidir, zira kaybolur. Birisi Dersim ile ilgili bir söz söylediğı vakit ona sahip çıkmak yahut onu reddetmek için çok şey bilmek gerekir.

Bir defa Alevilik nedir? Kimdir bu adamlar? Bunu bilmelisin. Bilmelisin ki tanınmalısın zan altında bıraktığın insanları. Tanınmalısın ki ihtiyaçlarını anlamalısın... Sonra dünden itibaren geriye doğru dönüp Dersim'e kadar sürece bir bakmalısın. Yaşaması için gerekli olan ile, önlerine konulan arasındaki farkı fark etmelisin.

Geldin mi Dersim'e? Hiçbir şey okumadan ilk önce coğrafyasına bakmalısın. Dört dağ arasında, kuş uçmaz, kervan geçmez, arazi desen yok ekilmez biçilmez, altı ay kar kalkmaz 8 ay kış bir memlekette bu insanlar ne arar? Nedir zoru bu insanların kocaaa Anadoluda yaşayacak yer mi kalmamıştır? Ne zorlamıştır bu insanları orada yaşamaya? Neyden yahut kimden kaçmışlardır sığınmışlardır bu dağların eteklerine?

Gördün mü coğrafyasını? Güzel. Şimdi isyan'a bakacaksın. Ne diyor belgeler? 1937 isyan, 1938 sürgün! Ne imiş? Birden bire bakmışlar 'ya, demişler biz bu Dersim'den vergi filan alamıyoruz, devlet elini buraya sokamıyoruz eee ne yapalım, askeri gücü arttıralım! Askerlere saldırdılar, o zaman biz

bunları süreceğimizi söyleyelim. Aaaa topraklarını bırakmak istemediler direniyorlar. O zaman bu bir isyandır. Öldürebildiğimizi öldürelim kalanları sürelim... Tarih bunu böyle yazdıkça biz haklı olacağız. O kadar haklı olacağız ki bir gün Alevilerin kendisi bile bizleri kendimizden fazla savunacak!

İşte bu kadar! Var mı ekleyeceğin bir şey resmi tarih de yazanın üzerine. İşte savunmaları bu!

Öncesi yok, sonrası yok.. 1937-1938 sürgün oldu. Ohh herkes mutlu mesut, feodalite bitti, zorbalık bitti, medeniyet geldi, ilkel halk modernleşti, Kürtçe unutturuldu (aslında zazacadır), Türkçülük öğretili, vergiler alınmaya başlandı, askerlik skor yaptı... ohh mis. Ülke de sorun kalmadı. Ne ala.

Cevap niyetine

İçeriği Yazan: Evren ÇAVUŞOĞLU Zaman: Çar, 25/11/2009 - 20:29

Sevda şöyle bir cümle kurmuşsun:

Amaç feodaliteyi yok etmek idi ise, çok değil 8-10 yıl sonra toprak ağalarını ihya eden Menderes'e neden kimse sesini çıkaramadı. Adana'daki, Manisa'daki, Antakya'daki, Aydın'daki ağalar nerede var idi? Adana'daki tek bir ağa o dönemin Dersimini on defa satın alırdı. On! O yüzden şu, feodaliteye karşı verilmiş savaş, argümanını aslında bırakmak gerek.

Bunu şöyle açıklayabilirim ki; 1938 yılıyla birlikte Türkiye, feodal yapıyı içselleştirmiştir. Menderes dönemi ise, toprak burjuvazisinin (feodallerin) tam olarak yönetimi eline geçirdiği bir dönemdir. Bunun en güzel örneği de 1923-1937 yılları arasında çıkan isyanlara rağmen, bu tip isyanların 1938'den sonra bıçak gibi kesilmesi örneğinde bulabiliriz. Çünkü, Devlet 1938'den sonra feodaller ile anlaşmıştır.

Komintern'in bakış açısı olayın "ekonomik-toplumsal ve ideolojik olarak" en iyi tanımlanmış biçimidir.

O yüzden feodaliteye karşı verilmiş savaş argümanını bırakmak yerine,bence bu argümana sarılmalıyız :)

Cevaba katkı

İçeriği Yazan: Sevda EĞER Zaman: Per, 26/11/2009 - 10:29

Ha işte, tut oradan, bırakma :)

Bizzat İsmet Paşa'nın elleriyle iktidara yükselen Menderes'e kimse bir şey diyemedi. Vekillerin çoğu eski CHP'li olmasına rağmen(aslında onlar CHP'li değil de meclis'li oluyor), Dersim buhranını bizzat oylamış, tüm gerçek sonuçları rakamları görmüş mebuslar olarak ses çıkaramadılar. Neden?

Aynen söylediğin gibi, başta Menderes olmak üzere kendileri de zaten birer toprak ağası idi! Yoksa neden cümbür cemaat Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu'na muhalefet olsunlardı!

Ardından -hazır bahane- kendilerini Celal Bayar'ın peşine takıp CHP den ihraç ettirsinler ve 5-6 yıl sonra iktidar olacak partilerini kursunlardı ve koştursunlardı kıratını Anadolu'nun her bir köşesinde!

Durumu tekrar Dersim'e indirgersek, 'orada olanlar feodaliteye karşı verilmiş mücadeledir, yok medeniyet için, yok modernlik için atılmış büyük bir adımdır' filan deniyor ya, ben bu daleveranın hala taraftar bulmasına şaşkırım.

Durumu bundan ibaret görmek ve etnik yapıya uygulanan cebri görmezden gelmek, durumu düz mantıkta algılayıp ulusal mücadeleye yama etmek, Fatih'den başlayp Sivas Katliamına kadar uzayan sonuçları değerlendirme dışı bırakmak, adeta bütünü parçalamak ve yapılan tüm yanlışların bir parçası olmak demektir.

Not: III. Enternasyonal'e benim de kayda değer itibarım var :) Sadece birkaç istisna var bana uymayan ki onlar ayrı bir tartışma konusu. Gerçi okuyalı da o kadar çok oldu ki belki bu gün okusam fikrim değişecek!

Konuyu Geliştirme Adına

İçeriği Yazan: Evren ÇAVUŞOĞLU Zaman: Cts, 05/12/2009 - 22:56

Onur Öymen'in 10 Kasım günü TBMM'de yapılan "açılım" görüşmelerinde söylediği sözler üzerine ortalık karıştı, hassas, duygusal ve en zorlu konulardan birisi, "Dersim dosyası" yeniden açıldı. Yazılı ve görüntülü "medya", günlerce Dersim isyanını konuştu, tartıştı. AKP'nin "yandaş medyası", CHP'yi yıpratmak ve alevilerle olan geleneksel ittifakını bozmak için bu fırsatı kaçırmadı, tüm olanaklarını seferber etti. Hemen her saat, bir "Dersim uzmanı" "medya"nın karşısına geçip, 1937-1938 Dersim isyanında yapılan katliamları, katliamların yapılış tarzını ve ölenlerin (50 bin ile 100 bin arasında değişen) sayısını vererek, "kemalist cumhuriyet"in Dersimlileri ve alevileri nasıl katlettiğini anlattı. Ortaya çıkan sonuç ise, Dersim isyanının diğer Kürt isyanlarından farklı olduğundan başka bir şey olmadı.

Oysa Onur Öymen'in konuşmasıyla başlayan Dersim "isyanı", "1935 Tunceli yasası"ndan 1938 "zorunlu iskan yasası"na, zehirli gaz kullanımına kadar uzanan geniş bir "olgular" dizisini gözler önüne serdi. Tarih, artık tarihçilere bırakılamayacak kadar "popüler bir iş" haline geldiği için, sözü edilen "olgular" da, tarihsel olgular olup olmadığına bakılmaksızın önsel olarak kabul gördü.

Bu önsel kabulün en vurucu ifadesi ise, Seyit Rıza'nın idam edilmeden önce söylediği sözlerdi: "Evladı Kerbelayık, bihatayık, ayıptır, zulümdür, günahıdır!"

Bu "insancıl", duygusal sözler üzerinden yürütülen "Dersim savaşı", bir kez daha "laik-kemalist cumhuriyet" ile "şeriatçılar"ın hesaplaşmasına sahne olurken, Dersim isyanının insanları, basit bir "duygusal piyon"muşcasına bu hesaplaşmada kullanılmaya çalışıldı. Böylece Dersim isyanının oluşumu, gelişimi ve sonuçları, özellikle de tüm tenkil ve zorunlu iskan politikalarına rağmen Dersimlilerin "T.C." ve "kemalizm"le olan altmış yıllık ittifakı hiç araştırılmadan, sorgulanmadan, tahlil edilmeden bu hesaplaşmanın tozu dumanı arasında bir yana bırakıldı.

Dersim isyanı ve bastırılması, 1919-1922 ulusal kurtuluş savaşı sonrasında kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin, sözcüğün tam anlamıyla dönüşümünün kesinleştiği, Stalin'in sözleriyle, "burjuva demokratik devrimin birinci aşamasına çakılıp kaldığı" bir dönemin doruk noktasıydı. Küçük-burjuva devrimci-milliyetçilerinin "merkezi devlet otoritesi"ni ülkenin her yerine yaydıkları ve yerleştirdikleri bu doruk noktasında, Dersim isyanı, Dersim'in Cumhuriyet dönemindeki özerkliğinin de sonuydu.

Ancak Seyit Rıza'nın son sözlerinde ifadesini bulan duygusal bir ortamda, merkezi devlet ile yerel feodal özerkliğinin ne ölçüde bağdaşıp bağdaşmadığı elbette konuşulamaz ve tartışılmazdı. "T.C."nin Dersim'den istediği "üç şey", "askere gideceksiniz, verginizi vereceksiniz, birbirinizin malına göz koymayacaksınız", açıkltı ki Dersim'in fiili feodal özerkliğinin sona erdirilmesinden başka bir anlama gelmiyordu. Üstelik "birbirinizin malına göz koymayacaksınız" sözüyle, Dersimlilerin silahsızlandırılacağı da açıkça beyan edilmiş oluyordu.

Böylesine duygusal bir ortamda, ister istemez, yerel feodal otoritelerin merkezi devlet tarafından ortadan kaldırılışının kapitalizmin gelişimi önündeki engellerin kaldırılması demek olduğunu da konuşmak olanaksızdı. Napoléon Bonaparte'nin ünlü sözüyle, "top, feodaliteyi yıktı". Top, açıkltı ki, yerel feodal devletçiklerin kan dökülmeksizin ortadan kaldırılmasının aracı değildi. Ve açıkltı ki, yerel feodal otoriteler, kendi egemenliklerinden kendiliğinden vazgeçemediler, vazgeçirtildiler. Daha yetkin zor araçlarına sahip olanlar, daha yetkin zor araçlarına sahip olmayanları altettiler. Ve tarih, feodalizmden kapitalizme böyle evrildi.

Ama baştan beri belirttiğimiz gibi, böylesi duygusal bir ortamda, tarihte zorun rolünden, yerel feodal

otoritelerin tarihsel olarak ortadan kalkmasının kaçınılmazlığından söz etmek, açıktır ki, bu tarihsel süreçte kullanılan zorun "meşru" olmasının ötesinde, "insancıl" açıdan katliamların "meşrulaştırılması" olarak görülecektir. Bu durumda, susmak, sessiz kalmak, ortalığın durulmasını beklemek ve bu beklemeyi "meşrulaştırmak" için yapılan katliamların "insanlık dışı" olduğuna ilişkin hamasi bir kaç söz söylemek "akıllı bir siyasal tutum" olarak kabul görecektir.

Böylesine "akıllı siyasal tutum", yine açıktır ki, tarihin şöyle ya da böyle ele alınmasına, "sözel tarihçiliğe" ve "tarihin tanıklarına" başvurulması karşısında da bu tutumunu sürdürecektir. Marks ve Engels'in Alman İdeolojisi'nde söylediği şu sözler bile, onu bu "akıllı" tutumundan vazgeçirtemez: "Gündelik yaşamda, herhangi bir shopkeeper [dükkançı], bir kimsenin olduğunu iddia ettiği ile gerçekten olduğu arasında ayırım yapmasını çok iyi bilir; ama bizim tarihimiz henüz bu basit bilgiye ulaşmamıştır. Bizim tarihimiz, her çağ için o çağın kendisi hakkında söylediklerine ve beslediği kuruntulara hemen inanır."

Atılım, Dersim isyanına ilişkin "en kapsamlı araştırma" olarak tanımladığı bir kitabın (Hüseyin Aygün, "Dersim 1938 ve Zorunlu İskan") tanıtım yazısından şu alıntıyı yaparak, bu "akıllı siyasal tutum"u belirgin biçimde ortaya koyar:

"1937-38 Dersim İsyanı, Cumhuriyet dönemi Kürt ayaklanmaları içerisinde sivillere yönelik eziyetin ve kıyımın en şiddetlisine sahne olmuş gibidir. İsyana açıkça kışkırtılmış, ardından da isyancılarla beraber aileleri ve hatta isyana iştirak etmeyenler eziyete ve kıyıma maruz kalmıştır. Binlerce isyancı ve sivil vatandaş öldürülmüş, kalan on binlercesi sürgün edilmiştir... Dersim İsyanı esnasında 17 günde yapılan tarama harekatinde ölü ve diri 7954 kişinin ele geçirildiğini ve 1019 silahın toplandığını rapor etmektedir. Topu topu birkaç on bin kişinin yaşadığı bir havaliden 7954 kişinin ölü ve diri ele geçirilmiş olması kadar, ele geçirilen kişilerle yakalanan silahların sayısı arasındaki bariz örtüşmezlik, isyan esnasında vuku bulan eziyetin derecesi hakkında yeterince şey söylüyor olsa gerek."

Görüldüğü gibi, sorun ve tarih, "eziyet", "baskı", "zulüm", "katliam" ve bunların düzeyi ve niceliğiyle ele alınmaktadır. Oysa marksist-leninistler tarihi, sınıf mücadelelerinin tarihi olarak ele alırlar. Ve bilirler ki, bu sınıf mücadeleleri tarihinde, her zaman, ezilenler ve ezenler, sömürenler ve sömürülenler arasındaki savaş yüzyıllardır süregitmştir. Her savaş gibi, bu sınıf savaşında, ezenler, sömürenler, ezilenlerin ve sömürülenlerin, baskıya ve sömürüye karşı başkaldırıları zorla, cebirle, tenkille, katliamla bastırmaya çalışmışlar ve çoğu durumda da bunu başarmışlardır. Ama marksist-leninistler bu tarihsel süreçte, bu zor, cebir, tenkil uygulamalarını kınamakla yetinmezler, aynı zamanda zorun tarihteki rolünü bilerek, zora dayanan devrimin, tüm bu ezenlerin ve sömürenlerin zorunu, cebrini, tenkilini ortadan kaldıracak tek tarihsel-insani eylem olduğunu da bilirler.

Marksist-leninistlerin savaş karşısındaki tutumu, her savaşın mutlak olarak kötü ve yanlış olduğundan yola çıkmaz. Haklı ve haksız savaşları birbirinden ayırmak gerektiğini söylerler ve bu ayrımı yaparlar.

Bu bakış açısından Dersim isyanı ele alındığında, "mazlum tarafın", yerel-feodal ayrıcalıklarını ortadan kaldırmak isteyen küçük-burjuva diktatörlüğe karşı direnişi olarak tanımlamak olanaklıdır. Ama bu, yerel-feodal ayrıcalıkların tarihsel olarak haklı ve "meşru" olduğu anlamına hiç gelmez. İster yerel, ister merkezi olsun, her türlü feodal ayrıcalık, tarihin aşılmış ve geçilmiş çağlarına aittir. Bunları, bu ayrıcalıkları savunmak, devrimcilerin işi değildir. Böylesi "duygusal" bir ortamda ve duyguların düşünceyi baskı altına aldığı bir zamanda söylenmesi çok kolay olmasa da, söylemek zorundayız ki, böyle bir tutum, 1789 Fransız Devrimi'nde, özellikle 1792-93 "terör dönemi"nde Jakobenler tarafından giyotine gönderilen aristokratların arkasından ağlamaya benzer.

Evet, Seyit Rıza'nın son sözleri bizi duygulandırabilir, etkileyebilir. Ama tarihsel gerçekler sadece duygusal nedenlerle bir kez bir yana bırakıldı mıydı, artık insanlık tarihinden, insanlık tarihinin geleceğinden söz etmek çok zor olacaktır.

"Sosyalistler, halklar arasındaki savaşları daima barbarca ve canavarca bulmuşlar ve kötölemişlerdir. Bizim savaşa karşı tutumumuz gene de aslında burjuva pasifistleri ile anarşistlerden farklıdır. Her şeyden önce, biz, bir yanda savaşlar ile öte yanda bir ülke içindeki sınıf savaşmaları arasındaki ayrılmaz bağlılığı; sınıflar ortadan kaldırılmadan ve sosyalizm kurulmadan savaşların ortadan kaldırılmasının olanaksızlığını ve iç savaşların, örneğin, ezilen sınıfın ezene, kölenin köle sahiplerine,

serflerin toprak beylerine, ücretli işçilerin burjuvaziye karşı verdikleri savaşların haklılığını, ilerici niteliğini ve gerekliliğini tamamen kabul ederiz. Biz marksistler, hem pasifistlerden, hem anarşistlerden, her savaşın ayrı ayrı, Marx'ın diyalektik materyalizmi görüşü açısından, tarihsel bir incelenmesi yapılması gereğini kabul ederiz. Her savaşta kaçınılmaz bir biçimde olagelen dehşete, zulme, sefalete ve işkenceye karşı, tarihte ilerici nitelikte pek çok savaş vardır; bu savaşlar (örneğin mutlakıyet ya da kölelik gibi) çok kötü ve gerici kurumların yıkılmasına ya da (Türkiye ve Rusya'da olduğu gibi) Avrupa'da en barbar despotlukların ortadan kalkmasına yardım ederek, insanlığın gelişmesine hizmet etmişlerdir. Bunun için, bugünkü savaşın da tek başına tarihsel özelliklerini incelemek zorunluluğu vardır." (Lenin, Sosyalizm ve Savaş.)

Diğer bir ifadeyle, "savaşın, düşüncenizi baskı altına almasına izin vermek, onun yarattığı korkunç izlenimlerin ve azap verici ağırlığın altında düşünmekten ve tahlil etmekten vazgeçmek başka bir şeydir." (Lenin)

Sorunu, duygusal düzeyde ele almak isteyenler, bu duygusal düzeyden yararlanarak insanların içgüdüsel tepkilerinden yararlanmak isteyenler, elbette, bu sözlerden hoşnut olmayacaklardır. Böyleleri, yalın ve sıradan bir "hümanizm" bağlamında, her türlü şiddete karşı olduklarını en yüksek sesle ilan etmeyi sürdüreceklerdir. Hatta, "sicil amiri" edasıyla marksist-leninistlerin "sicili"nin pek parlak olmadığını söyleyerek, bizlerin bu konuda söz söylemeye hakkımızın olmadığını bile ulu orta söyleyebileceklerdir.

Biz, hiç kimseyi aldatmak, kandırmak durumunda değiliz. İnsanları hoşnut etmek için tarihsel gerçekleri çarpıtmak ya da görmezlikten gelmek durumunda değiliz.

Biz diyoruz ki, insanlık tarihi, bugüne kadar insanın insanlıktan çıkışının, barbarlığın da tarihidir. Ve bu tarihin sonu, ancak insanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşu için proletarya devrimiyle olanaklıdır. Bu devrim, her devrim gibi, zor eylemidir, ama çoğunluğun, sömürülenlerin, ezilenlerin, azınlık üzerinde egemenliğini sağlayan zor eylemidir. Her zor eylemi gibi, proletaryanın zoru da kan dökücüdür. "Kansız" devrimden söz ederek insanları aldatmak, onlara "güleryüzlü sosyalizm"den söz ederek kandırmak devrimcilerin işi değildir.

Her devrim, güçlü ve birleşik karşı-devrim yaratarak ilerler. Güçlü ve birleşik karşı-devrim, her zaman devrim mücadelesini durdurmak ve yok etmek için, elindeki tüm zor güçlerini sonuna kadar, hiç bir kurala bağlı olmaksızın kullanır.

Anti-emperyalist bir kurtuluş mücadelesinden, bağımsız ve demokratik bir ülkenin yaratılmasından söz ediyoruz. Bunun, barışçıl olacağını asla iddia etmiyoruz. Emperyalizmin, başta Amerikan emperyalizminin kendi sömürgesinden kendiliğinden ve istemsel olarak vazgeçeceği umutlarını da taşımıyoruz. Tarihte görüldüğü ve Irak, Afganistan savaşlarında da görülmeye devam edildiği gibi, bağımsızlık ve demokrasi bile on binlerin, yüz binlerin, milyonların yaşamlarını yok etmeyi göze almış emperyalizme karşı bir savaştan başka bir yolla gerçekleştirilemez.

Yıllardır söyledik ve söylüyoruz: "Kemalist cumhuriyet", hiç tartışmasız, küçük-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alışının sonucunda kurulmuştur. Bu cumhuriyetin anti-emperyalizmi yurtseverliğe ve enternasyonalizme değil, milliyetçiliğe dayanır. Bu milliyetçi küçük-burjuvazinin ulusal kurtuluş savaşı sonunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti, Türklerin uluslaşma sürecinin tamamlanmasına yönelik bir büyük adımdır. Ama bu cumhuriyetin yöneticileri, 1930'lardan itibaren giderek artan oranda emperyalizmle ilişkileri geliştirmişler ve ülkeyi tümüyle emperyalizme bağımlı hale getirmişlerdir. Sözcüğün marksist-leninist anlamında, burjuva demokratik devrimi, küçük-burjuvazinin öncülüğünde gerçekleştirilmeye çalışılmış, ancak bu başarılamamıştır, burjuva demokratik devrim tamamlanamamıştır.

Her tamamlanamamış burjuva demokratik devrim gibi, "kemalist devrim" de, geriye dönmüş, feodal sınıflarla uzlaşmaya yönelmiştir. 1950 yılında iktidara gelen Menderes hükümeti, bu küçük-burjuva milliyetçilerin bir bölümü ile gerici-feodal sınıfların ittifakını temsil eder. Bu ittifak, demokratik devrimin tümüyle sona erişinin gerçekliği olduğu gibi, cumhuriyetin laik ve ulusal temelinden ödünler verilmesini beraberinde getirmiştir.

Hep söyledik ve söylüyoruz, çağımızda, tamamlanamamış burjuva demokratik devrimleri sonuna

kadar götürebilecek tek sınıf proletaryadır ve proletarya devrimidir. Proletaryanın öncülüğü olmaksızın gidilebilecek yer, bugün Türkiye Cumhuriyetinin gelmiş olduğu yerden daha farklı olamaz. Bu nedenle, sorun, Dersim isyanında "kemalist cumhuriyet"in nasıl bir vahşet uyguladığı, nasıl tenkil politikaları yürüttüğü sorunu değildir. Bu şiddet ve tenkil uygulamalarından birisini alıp, bir başkasını bir yana itmek, belki bazı duygusal etkiler yaratabilirse de, gerçeğin çarpıtılmasından başka sonuç vermeyecektir.

Herkes bilmelidir ki, Onur Öymen'in meclis konuşmasından yararlanarak Dersim isyanı konusunda ortaya konulan "protestolar", 1990'lardan itibaren, özellikle Sivas katliamından sonra, "başımıza gelen tüm katliamların nedeni solda görülmemizdir" diyerek soldan kopartılmaya çalışılan alevi kitlesinin yönsüzleştirilmesinin ve örgütsüzleştirilmesinin son adımları haline getirilmiştir.

Şüphesiz Türkiye ve Türkiye halkı, tarihi ile "yüzleşmelidir". Ama bu tarihle yüzleşme, yüzsüzleştirilmiş bir tarihle değil, gerçek, nesnel tarihle yüzleşme, onu kavrama ve sonuçlar çıkarma biçiminde olmalıdır.

Anlatılan ve yaşanan herkesin hikayesidir. Yarın bir başka ulusun kendi kaderini tayin hakkını elde ettiğinde uygulayacakları, dün "kemalist cumhuriyet"in, kendi ulusal devletini yaratmak için giriştiği zor uygulamalarından çok farklı olmayacaktır.

Devrimler kitlelerin eseridir, ama bilinçli kitlelerin eseridir. Hümanist söylemlerle yanıltılmış, ütopyalarla kandırılmış, birbirinden yalıtık, her biri asıl olarak kendi grupsal çıkarlarını gerçekleştirme peşinde koşan insan toplulukları devrim yapma yeteneğine sahip değildir.

Unutulmamalıdır ki, tüm bu propaganda ve manipülasyon ortamında, alevi kitlesi, gerçek sınıfsal konumunun farkına varmadıkça, zulme karşı gösterdikleri insani ve duygusal tepkilerinin başka amaçlar için (örneğin ABD büyükelçiliğinden icazet alan Ufuk Uras'lı, "belden aşağı vur"ulan Süleyman Çelebi'li "neo-liberal sol" parti kurma çalışmalarına zemin oluşturmak için) kullanılmasına karşı çıkmakta zorlanacaklardır. Ve bu "neo-liberal solcular"ın, yarın, çıkarlarına geldiğinde çok kolaylıkla Hz. Ali'nin hariciler üzerine yaptığı seferi de Dersim'in yanına yerleştireceklerinden şüphe edilemez.

NOT: Yukarıdaki yazı bir internet sitesinden yapılan "alıntıdır".

Kaynak URL (09/05/2024 - 21:03 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/aleviler-kandiriliyor>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>

[2] <http://www.onuroymen.com/arsiv/1874>

[3] <mailto:Gokhan.Dag@PolitikaDergisi.com>